

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อ เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครู ระหว่างโรงเรียน
ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ จำนวน 90 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน
90 คน ครูวิชาการโรงเรียน 90 คน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง(Perposive
sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนและครูผู้สอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (โรงเรียนละ 1 คน) ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
รวมทั้งหมด 90 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 270 คน

5.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจรายการ(Check List) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1) วุฒิทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) งาน/ภารกิจที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติ

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษา 6 ด้าน คือ

- 1) ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา จำนวน 6 ข้อ
- 2) ด้านการจัดทำแผนการสอน จำนวน 4 ข้อ
- 3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
- 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
- 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 8 ข้อ
- 6) ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการนิเทศการศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา การจัดทำแผนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน และด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา

5.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2) นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือส่งและคำชี้แจงจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ไปขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อขอให้หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดทำหนังสือส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) ให้ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนไปยังหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

4) ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ ด้วยตนเอง

5.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิทางการศึกษา งาน/ภารกิจที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติ นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

3) เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกตามงาน/ภารกิจที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้การทดสอบค่าที (t - test)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/pc⁺

5.3 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.3.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 270 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 90 คน ครูวิชาการโรงเรียน 90 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 90 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 69.6 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 88.9 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 41.5

5.3.2 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1) ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาทั้งในกลุ่มสูงและต่ำ ต่างก็มีความต้องการการนิเทศในเรื่องต่อไปนี้เหมือนกัน คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร รวมทั้งอัตราเวลาเรียน สาระสำคัญที่เปลี่ยนแปลง และแนวดำเนินการ การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อหลักสูตร การบริการวัสดุและเอกสารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก

2) ด้านการจัดทำแผนการสอน พบว่า โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้เหมือนกัน คือ การทำความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการสอน การกำหนดสาระสำคัญ กำหนดเนื้อหา การเขียนจุดประสงค์นำทาง/จุดประสงค์ปลายทาง การเขียนกิจกรรมเสริม/กิจกรรมเสนอแนะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกหลังสอน/ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ โดยทั้งโรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำมีความต้องการการนิเทศการศึกษาในด้านการจัดทำแผนการสอน อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ความสำคัญและคุณค่าของสื่อการสอน ความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตและการจัดหาสื่อที่มีคุณภาพ และการเก็บบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษามากแตกต่างกัน โดยมีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับ

การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารประกอบการสอน การปรับเนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น กระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อ หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการ 9 ขั้น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการ สร้างเจตคติ ฯลฯ และความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีสอนซ่อมเสริม อยู่ในระดับมาก

5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล การเรียนตามแนวทางของหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จุดมุ่งหมาย วิธีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การปฏิบัติ เกี่ยวกับเอกสารการประเมินผลการเรียนต่าง ๆ เช่น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน(ป.01) แบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี(ป.02) สมุดประจำชั้น(ป.02-2) ฯลฯ การตรวจสอบ คุณภาพของข้อสอบ การปรับปรุงข้อสอบเพื่อจัดทำคลังข้อสอบ และการหาข้อถกเถียงเบื้องต้นจาก ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน โดยทั้งโรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

6) ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้เหมือนกัน คือ การนิเทศโดยใช้เทคนิคการสื่อสาร เทคนิคการประชุม เทคนิคการสังเกต เทคนิคการให้คำปรึกษาหารือ เทคนิคการวินิจฉัย เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ เทคนิคความเป็นผู้นำ และเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยมีความต้องการ อยู่ในระดับมากในทุกรายการ ส่วนผู้นิเทศที่โรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำมีความต้องการให้ทำหน้าที่ นิเทศอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีความเห็นชอบจาก การตกลงกันของคณะครูในโรงเรียน ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ใน กลุ่มสูงมีความต้องการให้เป็นผู้ทำหน้าที่นิเทศในระดับปานกลาง และกลุ่มต่ำมีความต้องการให้เป็นผู้ ทำหน้าที่นิเทศในระดับมาก ส่วนระยะเวลาที่ต้องการให้มีการนิเทศการศึกษาในช่วงต้นภาคเรียน และกลางภาคเรียนในระดับมาก ส่วนในช่วงปลายภาคเรียนมีความต้องการในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งโรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำต้องการให้มีการนิเทศการศึกษาทุกครั้งที่มีปัญหา ต้องการให้มีการนิเทศการศึกษาเป็นรายบุคคลรวมทั้งการนิเทศโดยให้ครูเข้าฟังเป็นกลุ่ม อยู่ใน ระดับมากด้วยเช่นกัน

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครู ระหว่างโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ รวม 6 ด้าน มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร จากการวิจัยพบว่า ทั้งโรงเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ ต่างก็มีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร รวมทั้งอัตราเวลาเรียน สาระสำคัญที่เปลี่ยนแปลงและแนวดำเนินการ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ เชื่อมต่อหลักสูตร การบริการวัสดุและเอกสารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมากในทุกรายการ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งตรงกับงานวิจัยของพนงษ์ (2534) ที่พบว่าความจำเป็นของการนิเทศศึกษานั้นมีสาเหตุและ องค์ประกอบต่าง ๆ มาจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร ความเจริญก้าวหน้า ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการ สังคมและวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) ด้านการจัดทำแผนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งในกลุ่มสูงและต่ำมีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจ เรื่องการ วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการสอน การกำหนดสาระสำคัญ กำหนดเนื้อหา การเขียน จุดประสงค์นำทาง/จุดประสงค์ปลายทาง การเขียนกิจกรรมเสริม/กิจกรรม เสนอแนะ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบันทึกหลังสอน/ปัญหา/อุปสรรค/ข้อ เสนอแนะอยู่ในระดับมากในทุกรายการ แสดงว่า ครูยังขาดความรู้ทางด้านการลงมือปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับสรุปผล การสังเคราะห์กระบวนการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ , 2532) ในส่วนที่เน้นองค์ประกอบของหลักสูตรและส่วนที่ เกี่ยวข้องกับครู พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน กล่าวคือ ครูยังใช้พฤติกรรมการสอนประเภท ครูเป็นผู้แสดงมากกว่าเด็กแทนที่ครูจะ เป็นผู้กำกับและให้เด็กเป็นผู้แสดง สอดคล้องกับที่สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ(2527) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของครู ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ปัญหาด้านตัวครูนั้น ครูผู้สอนขาดความพร้อมในการใช้หลักสูตร ส่วนหนึ่งไม่เข้าใจวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน ครูบางคนไม่ถนัดสอนบางกลุ่มประสบการณ์ จึงไม่สามารถตัดแปลงหรือยืดหยุ่นกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและในการเตรียมการสอน ครูไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแบบทบทวน เพราะหาความเข้าใจยาก จึงไปศึกษาที่แผนการสอนและคู่มือครู เมื่อไม่เข้าใจบางตอนก็ไม่สามารถขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้ และครูมีภารกิจด้านอื่นมากมาย มีชั่วโมงสอนมาก จึงไม่สามารถ เตรียมการสอนได้ครบทุกครั้งที่ทำการสอน ดังนั้น ครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในกลุ่มสูงและต่ำ จึงมีความต้องการการนิเทศการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับมากดังกล่าว เพื่อที่จะสามารถนำไป ปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างจริงจัง

3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ การนิเทศการศึกษาของครู ในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกับต่ำ ในด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตและการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ความสำคัญและคุณค่าของสื่อการสอน ความรู้เกี่ยวกับการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และการเก็บบำรุงรักษาสื่อการเรียน การสอน ไม่แตกต่างกัน โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากในทุกรายการ ซึ่งสาเหตุที่มีความ ดังกล่าวสอดคล้องกับที่สุมนและคณะ (2527) ที่พบว่าครูขาดความรู้และทักษะในการ ผลิตสื่อจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ และยังมีเจตคติว่า การใช้สื่อการสอนทำให้ยุ่งยาก เสียเวลา สอนเนื้อหาไม่ทันตามกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฬ (2537) ที่พบว่า การพัฒนา สื่อที่มีอยู่ให้มีคุณภาพสูงขึ้น การใช้บุคลากรและสถานประกอบการในท้องถิ่นประกอบการเรียนการสอน มีการปฏิบัติงานไม่ถึงร้อยละ 60 ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการบริหารหลักสูตร แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (เมตตา, 2534) ดังนั้นครูในโรงเรียน ประถมศึกษาทั้งในกลุ่มสูงและต่ำจึงจะมีความต้องการการนิเทศการศึกษาด้านการผลิตและการใช้ สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก (2535) และธีระศักดิ์ (2535) ที่พบว่า ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศศึกษาด้านสื่อการเรียน การสอนอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน

4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ การนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับ ต่ำ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ทั้งในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการรับการนิเทศ การศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารประกอบการสอน

การปรับเนื้อหากิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น กระบวนการเรียนการสอนที่เชื้อต่อหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีสอนซ่อมเสริม โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกรายการ แสดงว่าทั้งในกลุ่มสูงและต่ำต่างก็ตระหนักดีในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระศักดิ์ (2535) และดิเรก (2535) ที่พบว่าครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศการศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ซึ่งในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533) ได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อดัชนีคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถี่ต่อกิจกรรมที่ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน ส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อดัชนีคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งในเรื่องนี้สมน อมรวิวัฒน์และคณะ (2527) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยของนักเรียน สอนโดยยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้ให้นักเรียนฝึกในเรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูขาดการเสริมแรงนักเรียนด้วยการชมเชยและให้กำลังใจ และถึงแม้ว่างานวิจัยของหนูทิศ (2537) ที่พบว่าในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน ด้านการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากก็ตาม เพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในกลุ่มสูงและต่ำจึงมีความต้องการนิเทศการศึกษาในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากในทุกรายการต่อไปนี้ คือ ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 และหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จุดมุ่งหมายวิธีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การปฏิบัติ

เกี่ยวกับเอกสารการประเมินผลการเรียนต่าง ๆ เช่น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน(ป.01) แบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี (ป.02) สมุดประจำชั้น (ป.02-2) ฯลฯ การตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ การปรับปรุงข้อสอบเพื่อจัดทำคลังข้อสอบ และการหาประสิทธิภาพเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ทั้งนี้ความต้องการการนิเทศการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก (2535) และธีระศักดิ์ (2533) ที่พบว่าครูประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวัดและประเมินผล ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ครบถ้วน ขาดการสนับสนุนบริการจัดหาเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้บางจุดประสงค์จึงให้นักเรียนผ่านไปโดยไม่มีการประเมิน (สุมนและคณะ, 2527) ดังนั้นจึงควรเน้นงานนิเทศเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาชีพของครู ส่งเสริมให้ครูสังเกตการสอนของกันและกัน และของโรงเรียนอื่น ร่วมปรึกษากับครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมสัมมนา ให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ (กิตติมา, 2532) เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศโดยใช้เทคนิคการสื่อสาร เทคนิคการประชุม เทคนิคการสังเกต เทคนิคการให้คำปรึกษาหารือ เทคนิคการจูงใจ เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ เทคนิคความเป็นผู้นำ และ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ซึ่งในเรื่องนี้ทงศ์ศักดิ์(2531) พบว่า กิจกรรมการนิเทศของศึกษานิเทศก์ที่ใช้มีดังนี้ คือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การเยี่ยมเยียน การประชุมกลุ่มย่อย การจัดนิทรรศการ การบรรยาย การระดมสมอง การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ การสาธิต การวิเคราะห์และการคิดคำนวณ การอภิปราย การปฏิบัติตามคำแนะนำ การใช้แบบสำรวจ การเสนอเป็นเอกสารการนิเทศการศึกษา และเอกสารแผ่นพับ การศึกษาปัญหาที่พบจากการไปนิเทศ การแจ้งข้อมูลในที่ประชุมผู้บริหารโรงเรียน การใช้แบบทดสอบและประเมินผล การปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์วิชาการเคลื่อนที่ การจัดทำศูนย์บริการข่าวสารทางวิชาการ การนำผลงานไปเผยแพร่ การจัดทำแบบสอบถามเฉพาะเรื่อง การแนะนำเป็นหนังสือราชการ การรายงานผลการประเมินให้โรงเรียนทราบ การจัดทำสถิติเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในระดับอำเภอ การจัดทำข้อสอบปลายปี และการใช้แบบการทดลอง นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแปลก (2524) ที่พบว่า วิธีการนิเทศที่ครูต้องการมาก

คือ การที่ผู้บริหารโรงเรียนนำข่าวสารข้อมูลและความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ทางวิชาการมาเล่า
 เสมอ ๆ การจัดทำตำรา บทความหรือคำแนะนำในการปฏิบัติงานมาให้ครูอ่าน สนับสนุนให้ครู
 ใฝ่คว้าหรือปรึกษาหารือกันทางวิชาการกับเพื่อนครูในโรงเรียน จัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา
 ทางวิชาการเป็นระยะ เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น และความสามารถของตนเอง
 อย่างเต็มที่ สนับสนุนให้ครูได้เข้าประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการให้มาก และเชิญวิทยากร
 หรือผู้มีความชำนาญเฉพาะเรื่องมาให้คำแนะนำแก่ครูเสมอ ๆ นอกจากนี้งานวิจัยครั้งนี้ยัง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกุล (2532) ที่พบว่า สภาพความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการ
 ศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษานั้น คณะผู้นิเทศ ครูผู้สอน มีความต้องการที่จะได้รับ
 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ทักษะและเทคนิคที่จำเป็นในการนิเทศ
 การศึกษา และความรู้ทางด้านวิทยาการใหม่ทางการศึกษา ส่วนผู้นิเทศที่ครูในโรงเรียนประถม
 ศึกษาทั้งในกลุ่มสูงและต่ำ มีความต้องการให้ทำหน้าที่นิเทศอยู่ในระดับมาก คือ ศึกษาในเทศก์
 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีความเห็นชอบจากการตกลงกันของคณะครูในโรงเรียน ส่วน
 ประธานกลุ่มโรงเรียนนั้น ทั้งในกลุ่มสูงและต่ำต้องการให้ทำหน้าที่นิเทศในระดับปานกลาง
 และพบว่าในกลุ่มสูงต้องการให้ครูวิชาการโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ทำหน้าที่นิเทศ
 ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มต่ำมีความต้องการในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา
 (2535) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต้องการให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถม
 ศึกษาอำเภอ ปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบในระดับ "มาก" ทุกงาน และสุรกันต์ (2534)
 พบว่า ความต้องการในด้านการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีดังนี้คือ จัดให้มีองค์กรขึ้นมา
 รับผิดชอบในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดวิธีดำเนินการตามกระบวนการนิเทศไว้ให้
 ชัดเจน มีระบบการนิเทศกำกับ ติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ จัดงบประมาณให้เพียงพอ และมีวิธีการ
 ให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นว่า ในการปฏิบัติการนิเทศ ผู้นิเทศ
 จะต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการนิเทศการศึกษา หรือกลวิธีในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา
 โดยใช่วิธีการนิเทศวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลาย ๆ วิธี อย่างเหมาะสม เพื่อให้การทำงานร่วมกับผู้รับ
 การนิเทศประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ในเรื่องระยะเวลา
 ที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่นัก เรือนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการให้ปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในระดับมาก คือ
 หันภาคเรียนและกลางภาคเรียน ส่วนปลายภาคเรียนมีความต้องการในระดับปานกลาง และ
 นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งในกลุ่มสูงและต่ำต้องการให้มีการนิเทศการศึกษาทุกครั้งที่ได้รับการนิเทศ

มีปัญห ทั้งการนิเทศเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจากงานวิจัยของยุทธศักดิ์ (2526) ที่พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในระดับสูง ในด้านการวางแผนการนิเทศ การนิเทศติดตามและประเมินผลนักเรียน สิ่งที่คาดหวัง ในระดับกลาง คือ การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การบริหารทางการศึกษา งานสถิติ และวิจัย แต่ในงานวิจัยของวิชาญ (2526) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานวิชาการ ในระดับปานกลาง และบทบาทด้านวิชาการที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ รองลงมาคือ การประสานงาน วิชาการระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และจังหวัด และจากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่า การปฏิบัติงานของผู้นิเทศยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการการนิเทศการศึกษาของผู้รับการนิเทศ ได้ ควรที่ผู้นิเทศจะได้พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ควรมีการจัดอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครู ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในความถี่ที่มากขึ้น เพื่อ เสริมสร้างให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหามากขึ้น

2) ควรมีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน การผลิตสื่อต้นแบบ การวัดและประเมินผล ขึ้นในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อยกระดับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

2) ควรศึกษากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ในโรงเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

4) ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ